

ISSN (Print)2616-6887
ISSN (Online) 2617-605X

ВЕСТНИК
ЕВРАЗИЙСКОГО
НАЦИОНАЛЬНОГО
УНИВЕРСИТЕТА
ИМ. Л.Н. ГУМИЛЕВА

BULLETIN
of
L.N. GUMILYOV
EURASIAN NATIONAL
UNIVERSITY

Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ
ХАБАРШЫСЫ

САЯСИ ҒЫЛЫМДАР. АЙМАҚТАНУ. ШЫҒЫСТАНУ. ТҮРКІТАНУ сериясы

POLITICAL SCIENCE. REGIONAL STUDIES. ORIENTAL STUDIES.
TURKOLOGY Series

Серия **ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ. РЕГИОНОВЕДЕНИЕ. ВОСТОКОВЕДЕНИЕ.**
ТЮРКОЛОГИЯ

№ 2 (127)/2019

1995 жылдан бастап шығады
Founded in 1995
Издается с 1995 года

Жылына 4 рет шығады
Published 4 times a year
Выходит 4 раза в год

Нұр-Сұлтан, 2019
Nur-Sultan, 2019
Нур-Султан, 2019

Бас редакторы
Нургазина Р.А.
с.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары
Бас редактордың орынбасары

Нечаева Е.Л., с.ғ.к., проф. (Қазақстан)
Әбішева М.М., т.ғ.к., доцент (Қазақстан)

Редакция алқасы

Абжаппарова Б.Ж.	т.ғ.д. (Қазақстан)
Азмуханова А.М.	т.ғ.к. (Қазақстан)
Анар Сомунгуоглу	доцент (Түркия)
Әбдуалиұлы Б.	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Әлібекұлы А.	ф.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Әлиева С.К.	т.ғ.к., проф. (Қазақстан)
Бирюков С.В.	с.ғ.д., проф. (Ресей)
Габдулина Б.А.	т.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Грегори Глиссон	PhD д-ры, проф. (Германия)
Дәркенов К.Г.	т.ғ.к. (Қазақстан)
Дронзина Т.	с.ғ.д., проф. (Болгария)
Дүйсембекова М.К.	с.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Жолдыбалина А.С.	PhD д-ры, доцент (Қазақстан)
Жолдасбекова А.Н.	с.ғ.к., проф. (Қазақстан)
Звонарева Л.У.	т.ғ.д., проф. (Ресей)
Зимони Иштван	проф. (Венгрия)
Ибраев Ш.	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ирфан Шахзад	PhD д-ры (Пакистан)
Каиржанов А.К.	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Кайыркен Т.З.	т.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Кожирова С.Б.	с.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Конкобаев К.	ф.ғ.к., проф. (Қырғыз Республикасы)
Копежанова Д.Е.	PhD д-ры, доцент (Қазақстан)
Ласлу Марац	PhD д-ры, проф. (Нидерланды)
Мандана Тишехьяр	PhD д-ры (Иран)
Невская И.А.	PhD д-ры (Германия)
Нұрбаев Ж.Е.	т.ғ.к. (Қазақстан)
Октай Танрисевер	PhD д-ры, проф. (Түркия)
Оспанова А.Н.	PhD д-ры, доцент (Қазақстан)
Пунит Гаур	PhD д-ры, проф. (Индия)
Пауло Ботта	PhD д-ры, проф. (Аргентина)
Рыстгина И.С.	PhD д-ры (Қазақстан)
Сейт Али Авджу	PhD д-ры (Түркия)
Сомжүрек Б.Ж.	т.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Тәштемханова Р.М.	т.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Хасрет Чомак	PhD д-ры, проф. (Түркия)
Шаймердинова Н.Г.	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Сәтпаев к-сі, 2, 349 б.

Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-434)

E-mail: vest_polit@enu.kz, web-site: <http://bulpolit.enu.kz/>

Жауапты хатшы, компьютерде беттеген: Е.А. Изтелеуова

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы.

САЯСИ ҒЫЛЫМДАР, АЙМАҚТАНУ, ШЫҒЫСТАНУ, ТҮРКІТАНУ сериясы

Меншіктенуші: ҚР БҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМҚ

Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде тіркелген. 25.05.18 ж. № 17125-

Ж -тіркеу куәлігі

Мерзімділігі: жылына 4 рет

Тиражы: 35 дана

Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қажымұқан к-сі, 13/1, тел.: +7(7172)709-500

(ішкі 31-434)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief

Roza Nurtazina

Doctor of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief
Deputy Editor-in-Chief

Yelena Nechayeva, Can. of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)

Madina Abisheva, Can. of Historical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)

Editorial board

Bekzhan Abdualiuly	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Bibikhadisha Abzhapparova	Doctor of Historical Sciences (Kazakhstan)
Aiman Azmukhanova	Can. of Historical Sciences (Kazakhstan)
Akzhigit Alibekuly	Can. of Philology, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Saule Aliyeva	Can. of Historical Sciences, Prof (Kazakhstan)
Anar Somuncuoglu	Assoc.Prof. (Turkey)
Sergey Biryukov	Doctor of Political Sciences, Prof.(Russia)
Kurmangali Darkenov	Candidate of Historical Sciences (Kazakhstan)
Tatyana Dronzina	Doctor of Political Sciences, Prof.(Bulgaria)
Maira Dyussebekova	Can. of Political Sciences, Assoc.Prof.(Kazakhstan)
Bagysh Gabdulina	Can. of Historical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Gregory Glisson	PhD, Prof. (Germany)
Hasret Çomak	PhD, Prof. (Turkey)
Shakir Ibrayev	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Irfan Shahzad	PhD (Pakistan)
Abai Kairzhanov	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Tursynkhan Kaiyrken	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Kadyraly Konkobayev	Can. of Philology, Prof. (Kyrgyzstan)
Svetlana Kozhirova	Doctor of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Danagul Kopezhanova	PhD, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
László Marác	PhD, Prof. (Netherlands)
Mandana Tishehyar	PhD in International Studies (Iran)
Irina Nevskaya	PhD (Germany)
Zhaslan Nurbayev	Candidate of Historical Sciences (Kazakhstan),
Aigerim Ospanova	PhD, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Oktay Tanrisever	PhD, Prof. (Turkey)
Punit Gaur	PhD, Prof. (India)
Paulo Botta	PhD, Prof. (Argentina)
Indira Rystina	PhD (Kazakhstan)
Seyit Ali Avcu	PhD (Turkey)
Baubek Somzhurek	Can. of Historical Sciences, Assoc.Prof.(Kazakhstan)
Raihan Tashtemkhanova	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Nurila Shaymerdinova	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Akbota Zholdasbekova	Can. of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Alua Zholdybalina	PhD, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Lola Zvonareva	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Russia)
Zimonyi István	Prof. (Hungary)

Editorial address: 2, Satpayev str., of. 349, Nur-Sultan city, Kazakhstan, 010008

Tel.: +7(7172) 709-500 (ext. 31-434)

E-mail: vest_polit@enu.kz, web-site: <http://bulpolit.enu.kz/>

Responsible secretary, computer layout: Yelena Izteleuova

Bulletin of the L.N.Gumilyov Eurasian National University POLITICAL SCIENCE. REGIONAL STUDIES. ORIENTAL STUDIES. TURKOLOGY Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by Ministry of information and communication of Republic of Kazakhstan

Registration certificate No. 17125-Ж from 25.05.2018

Periodicity: 4 times a year

Circulation: 35 copies

Address of printing house: 13/1 Kazhimukan str., Nur-Sultan, Kazakhstan 010008; tel.: +7(7172) 709-500 (ext.31-434)

Главный редактор
Нургазина Р.А.
д.полит.н., проф. (Казахстан)

Зам. главного редактора
Зам. главного редактора

Нечаева Е.Л., к.полит.н., проф. (Казахстан)
Абишева М.М., к.ист.н., доцент (Казахстан)

Редакционная коллегия

Абдуалиулы Б.	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Абжаппарова Б.Ж.	д.ист.н. (Казахстан)
Азмуханова А.М.	к.ист.н. (Казахстан)
Алибекулы А.	к.ф.н., доцент(Казахстан)
Алиева С.К.	к.ист.н., проф. (Казахстан)
Анар Сомунгуоглу	доцент (Турция)
Бирюков С.В.	д.полит.н., проф. (Россия)
Габдулина Б.А.	к.ист.н., доцент (Казахстан)
Грегори Глиссон	д-р PhD, проф. (Германия)
Даркенов К.Г.	к.и.н. (Казахстан)
Дронзина Т.	д.полит.н., проф. (Болгария)
Дюсембекова М.К.	к.полит.н., доцент (Казахстан)
Жолдыбалина А.С.	д-р PhD, доцент (Казахстан)
Жолдасбекова А.Н.	к.полит.н., проф. (Казахстан)
Звонарева Л.У.	д.ист.н., проф. (Россия)
Зимони Иштван	проф. (Венгрия)
Ибраев Ш.	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ирфан Шахзад	д-р PhD (Пакистан)
Каиржанов А.К.	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Кайыркен Т.З.	д.ист.н., проф. (Казахстан)
Кожирова С.Б.	д.полит.н., проф. (Казахстан)
Конкобаев К.	к.ф.н., проф. (Кыргызстан)
Копежанова Д.Е.	д-р PhD, доцент (Казахстан)
Ласлу Марац	д-р PhD, проф. (Нидерланды)
Мандана Тишехьяр	д-р PhD (Иран)
Невская И.А.	д-р PhD (Германия)
Нурбаев Ж.Е.	к.и.н. (Казахстан)
Октай Танрисевер	д-р PhD, проф. (Турция)
Оспанова А.Н.	д-р PhD, доцент (Казахстан)
Пунит Гаур	д-р PhD, проф. (Индия)
Пауло Ботта	д-р PhD, проф. (Аргентина)
Рыстина И.С.	д-р PhD (Казахстан)
Сейт Али Авджу	д-р PhD (Турция)
Сомжурек Б.Ж.	к.ист.н., доцент (Казахстан)
Таштемханова Р.М.	д.ист.н., проф. (Казахстан)
Хасрет Чомак	д-р PhD, проф. (Турция)
Шаймердинова Н.Г.	д.ф.н., проф. (Казахстан)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Сатпаева, 2, каб. 349

Тел.: +7(7172) 709-500 (вн. 31-434)

E-mail: vest_polit@enu.kz, web-site: <http://bulpolit.enu.kz/>

Ответственный секретарь, компьютерная верстка: Е.А. Изтелеуова

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева.
Серия: ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ. РЕГИОНОВЕДЕНИЕ. ВОСТОКОВЕДЕНИЕ. ТЮРКОЛОГИЯ
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций Республики Казахстан
Регистрационное свидетельство № 17125-Ж от 25.05.18 г.

Периодичность: 4 раза в год

Тираж: 35 экземпляров

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Кажымукана, 13/1, тел.: +7(7172)709-500 (вн.31-434)

© Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева

МАЗМҰНЫ

САЯСИ ҒЫЛЫМДАР

<i>Айтбаев Д.Е., Габдулина Б.А.</i> Үкіметтік емес сектордың мемлекет ісіне араласуының әлемдік тәжірибелері.....	10
<i>Арын Е.М., Арин Р.С.</i> Мемлекеттік орган мен қоғамның коммуникативті қатынасының институционалды негіздері: қалыптастырудың қазақстандық тәжірибесі.....	17
<i>Байсултанова К.Ш.</i> Қазіргі трансұлттық үдерістер және еліміздің ұлттық қауіпсіздігі.....	31
<i>Жанпейісова Қ.Д., Бюлегенова Б.Б., Габдулина Б.А.</i> Рухани жаңғыру процесіндегі қоғамның саяси мәдениетінің қалыптасуы мен дамуы.....	37
<i>Ли Ян</i> Шыңжаңдағы дін: тарих және қазіргі заман.....	45
<i>Насимов М.Ө.</i> Ұлттық сана және оның негізгі түсініктері.....	53
<i>Өтеғұлов О.Ж., Бюлегенова Б.Б., Шерьязданова Г.Р.</i> Ядролық баланс: таралу мен тежелу.....	61
<i>Тажибаяев Р.И.</i> АҚШ-тың Еуропа Одағына қатысты ұстанған саясаты.....	69

АЙМАҚТАНУ

<i>Мовкебаева Г.А., Бимагамбетова Ж.Т., Тоғузбаева А.К., Юрлова Д.А.</i> ЕО-ЕАЭС-СРЭБ: Еуразиялық кеңістіктегі энергетикалық саясатты дамытудағы акторлар мүдделері.....	86
<i>Шенин А.С., Оспанова А.Н., Изтелеуова Е.А.</i> АҚШ Ауғанстанда: Американдық истеблишменттегі ішкі консенсустық жоқтығы және түсініксіз перспективалар.....	93

ШЫҒЫСТАНУ

<i>Ахметова А.Т., Әлібекұлы А.</i> АСЕАН (ОШАЕА) мен Корея Республикасының экономикалық серіктестігі: даму үдерісі мен келешегі.....	99
<i>Еркін Ә.С., Абжаппарова Б.Ж.</i> Оңтүстік Кореяның сыбайлас жемқорлыққа қарсы «OPEN» бағдарламасы.....	109
<i>Ильясова З.С., Кенбаев Ш.О.</i> Араб ұлты метаэтникалық қоғамдастық ретінде.....	117
<i>Қунанбаева Г.А., Кайыркен Т.З.</i> Шыңжаң өлкесіндегі буддизм ескерткіштері және оларды зерттеудегі қытай тарихнамасы.....	126
<i>Құрманғали Г.Қ.</i> Судан мәдениетіндегі туризмнің орны: тарихы мен қазіргі жағдайы.....	134
<i>Таирова Н.Р.</i> «Цифрлы Қазақстан» және «Цифрлы Жібек Жолының» жүзеге асырылуы. Бір шынжырдың түйіні: киберқауіпсіздіктің мәселелері.....	142

ТҮРКІТАНУ

<i>Әбдуәли Б.</i> Қазақ тіліндегі Ә дыбысының шығу тарихы.....	151
<i>Алимбеков Р.Ж.</i> Тарихи деректердегі Қорқыт және оның дәуірі.....	157
<i>Бастамитова А.Т.</i> Түркі халықтарының жылқыға байланысты дәстүрлі ойындары.....	165
<i>Қусаинова А.Б.</i> Түркі тілдеріндегі «итке» қатысты паремиялардың ерекшеліктері.....	172
<i>Сайтұлла Моллақаназатұлы</i> Қарахан мемлекеті тұсындағы алғашқы Құран аудармасы.....	177
<i>Ярыгин С.А., Каликов Р.К.</i> Қазақстандағы ноғайлықтардың тарихының негізгі кезеңдері.....	185

CONTENTS

POLITICAL SCIENCE

<i>Aitbayev D.E., Gabdulina B.A.</i> Global experience of non-government sector participation in public affairs.....	10
<i>Aryn Y.M., Aryn R.S.</i> Institutional Fundamentals of Communicative Relations of State Bodies and Society: Experience of Kazakhstan.....	17
<i>Baisultanova Ch.K.</i> Modern Transnational Processes and National Security of the Country.....	31
<i>Zhanpeïssova K.D., Byulegenova B.B., Gabdulina B.A.</i> The formation and development of political culture in the process of spiritual revival of society.....	37
<i>Li Yang</i> Religion in Xinjiang: history and present.....	45
<i>Nassimov M.O.</i> National consciousness and its main concepts.....	53
<i>Otegulov O.J., Byulegenova B.B., Sheryzdanova G.R.</i> Nuclear Balance: Spread and Deterrence.....	61
<i>Tazhibayev R.I.</i> US policy towards the European Union.....	69

REGIONAL STUDIES

<i>Movkebayeva G.A., Bimagambetova Zh.T., Toguzbayeva A.K., Yurlova D.A.</i> Connecting EU-EAEU-SREB: interests of actors in development of energy policy on the Eurasian space.....	86
<i>Shenin A.S., Ospanova A.N., Izteleuova Ye.A.</i> US in Afghanistan: Unclear Perspectives and Lack of Consensus within the American Establishment.....	93

ORIENTAL STUDIES

<i>Akhmetova A.T., Alibekuly A.</i> Economic cooperation between ASEAN and Republic of Korea: development process and prospects.....	99
<i>Yerkin A., Abzhapparova B.</i> South Korean anti-corruption program «OPEN».....	109
<i>Ilyassova Z.S., Kenbayev Sh.O.</i> The Arab nation as a meta-ethnic community.....	117
<i>Kunanbayeva G.A., Kairken T.Z.</i> Buddhist monuments in the Xinjiang region and the historiography of their study.....	126
<i>Kurmangali G.K.</i> The Role of Tourism in Sudanese Culture: History and the Contemporary Position.....	134
<i>Tairova N.R.</i> «Digital Kazakhstan» and «Digital realization of Silk way» - main links of one chain: problems of cyber security.....	142

TURKOLOGY

<i>Abdualiuly B.</i> The history of sound ə (ä) in the Kazakh language.....	151
<i>Alimbekov R.Zh.</i> Korkut and his era in historical sources.....	157
<i>Bastamitova A.</i> Horse traditional games of Turkic peoples.....	165
<i>Kussainova A.B.</i> Features of paremia on the basis “dog” in Turkic languages.....	172
<i>Saipulla Mollakanagatuly</i> The first translation of the Koran in the Karakhanid state.....	177
<i>Yarygin S.A., Kalikov R.K.</i> The main phases of the earliest Nogais’ history in Kazakhstan.....	185

СОДЕРЖАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ

<i>Айтбаев Д.Е., Габдулина Б.А.</i> Мировой опыт участия неправительственного сектора в государственных делах.....	10
<i>Арын Е.М., Арын Р.С.</i> Институциональные основы коммуникативных отношений государственных органов и общества: казахстанская практика конструирования.....	17
<i>Байсултанова К.Ч.</i> Современные транснациональные процессы и национальная безопасность страны.....	31
<i>Жанпейісова К.Д., Бюлегенова Б.Б., Габдулина Б.А.</i> Становление и развитие политической культуры в процессе духовного возрождения общества.....	37
<i>Ли Ян</i> Религия в Синьцзяне: история и современность.....	45
<i>Насимов М.О.</i> Национальное сознание и ее основные понятия.....	53
<i>Өтегүлов О.Ж., Бюлегенова Б.Б., Шерьязданова Г.Р.</i> Ядерный баланс: распространение и сдерживание.....	61
<i>Тажибаяев Р.И.</i> Политика США по отношению к Европейскому Союзу.....	69

РЕГИОНОВЕДЕНИЕ

<i>Мовкебаева Г.А., Бимагамбетова Ж.Т., Тогузбаева А.К., Юрлова Д.А.</i> Сопряжение ЕС-ЕАЭС-ЭПШП: интересы акторов в развитии энергетической политики на евразийском пространстве.....	86
<i>Шенин А.С., Оспанова А.Н., Изтелеуова Е.А.</i> США в Афганистане: неясные перспективы и отсутствие консенсуса внутри американского истеблишмента.....	93

ВОСТОКОВЕДЕНИЕ

<i>Ахметова А. Т., Әлібекұлы А.</i> Экономическое сотрудничество АСЕАН и Республики Корея: процесс развития и перспективы.....	99
<i>Еркін Ә.С., Абжаппарова Б.Ж.</i> Южнокорейская антикоррупционная программа «OPEN».....	109
<i>Ильясова З.С., Кенбаев Ш.О.</i> Арабская нация как метаэтническая общность.....	117
<i>Кунанбаева Г.А., Кайыркен Т.З.</i> Буддийские памятники в Синьцзянском крае и историография их изучения.....	126
<i>Құрманғали Г.Қ.</i> Место туризма в суданской культуре: история и современное состояние.....	134
<i>Таирова Н.Р.</i> «Цифровой Казахстан» и «реализация цифрового Шёлкового пути» - звенья одной цепи: проблемы кибербезопасности.....	142

ТЮРКОЛОГИЯ

<i>Абдуалиулы Б.</i> История возникновения звука ә (ä) в казахском языке.....	151
<i>Алимбеков Р. Ж.</i> Коркыт и его эпоха в исторических источниках.....	157
<i>Бастамитова А.Т.</i> Конные традиционные игры тюркских народов.....	165
<i>Қусаинова А.Б.</i> Особенности паремий, относящихся к понятию «собака» в тюркских языках.....	172
<i>Сайпулла Моллаканатаулы</i> Первый перевод Корана в Караханидском государстве.....	177
<i>Ярыгин С.А., Каликов Р.К.</i> Основные этапы ранней истории ногайцев в Казахстане.....	185

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

Журнал «Вестник Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева» издается с 1995 года. В 2018 году, в результате его реорганизации, были сформированы 12 самостоятельных научных направлений - серий журнала.

Серия «Политические науки. Регионоведение. Востоковедение. Тюркология» научного журнала «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева» выходит с 2018 года и является самостоятельным журналом со своим регистрационным номером, полученным в Министерстве информации и коммуникации РК, а также печатным и онлайн номерами ISSN.

Редакция видит миссию журнала в распространении информации об исследованиях в области социально-гуманитарных наук, способствующей процессу интеграции научных знаний и формированию мировоззрения управленцев новой формации, информационной и методической поддержке вовлеченных в издательский процесс авторов, редакторов, читателей, научных обществ и других заинтересованных лиц и организаций.

В нашей серии освещаются результаты фундаментальных и прикладных исследований, направленных на изучение системы мировой и региональной политики, внутренней и внешней политики современного Казахстана, государственного управления, социально-экономического развития, актуальных вопросов политической науки, истории и теории международных отношений, международной безопасности, мировых интеграционных процессов, проблем комплексного регионоведения и сравнительного страноведения, политических аспектов международных конфликтов, публичной дипломатии и т.д.

Пул авторов журнала географически разнообразен. Среди отечественных авторов, наряду с представителями высших учебных заведений Нур-Султана и Алматы, на страницах журнала выступают исследователи и преподаватели практически всех региональных политологических центров страны, в том числе университетов и институтов, таких как Евразийский научно-исследовательский институт, Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Международный казахско-турецкий университет имени Х.А. Яссави, Карагандинский государственный университет имени Е.А. Букетова, Академия государственного управления при Президенте РК, Карагандинская академия МВД РК, Казахский агротехнический университет им. С. Сейфуллина, Университет С. Демиреля, Чжэцзянский университет, АО «Өрлеу», Университет Центральной Флориды, Институт Евразийской интеграции, Казахский университет международных отношений и мировых языков имени Абылай хана, Институт мировых цивилизаций, Павлодарский государственный университет им. С.Торайгырова, Франкфуртский университет, Национальный университет обороны имени Первого Президента и др. Иностранных авторов представляют исследователи из таких стран, как США, Китай, Индия, Германия, Россия, Турция и др.

В состав редколлегии журнала входит 12 докторов политических, исторических и филологических наук, 12 кандидатов политических, исторических и философских наук и 14 PhD, которые представляют такие страны, как Россия, Кыргызстан, Германия, Нидерланды, Турция, Болгария, Венгрия, Пакистан, Индия, Аргентина.

За полтора года в пяти номерах журнала опубликовано 79 статей. Выходу в свет второго номера журнала за 2019 год, как и всех предыдущих выпусков, предшествовала серьезная и напряженная работа отдела научных изданий и редакционной коллегии.

Правила подготовки научных статей и условия их опубликования в выпусках нашей серии помещены на сайте журнала <http://bulpolit.enu.kz/>. Независимое рецензирование поступающих рукописей научных статей организуют заместители главного редактора. Редакционная коллегия играет существенную роль в повышении качества публикаций и предотвращении случаев нарушения исследовательской и публикационной этики. Все статьи проходят процедуру проверки рукописи на предмет самостоятельности

выполнения через систему автоматической проверки на плагиат. Публикацию каждой статьи сопровождают аннотации на казахском, русском и английском языках. Тексты статей редактируются и корректируются.

Решение о публикации или отклонении статей редакционная коллегия принимает, основываясь на рецензии, а также исходя из тематических планов и приоритетов на ближайшие выпуски и степени загруженности редакционного портфеля. Срочность публикации материалов, принятых к рассмотрению, авторам не гарантируется. При отклонении статьи автору направляется мотивированное заключение с изложением оснований для отказа в публикации.

Начиная с данного номера, мы помещаем в журнал «Колонку редактора», которая будет отражать наиболее актуальные вопросы и стратегические задачи издания, а также рекомендации главного редактора серии «Политические науки. Регионоведение. Востоковедение. Тюркология».

Напоминаем авторам о том, что правила и условия подготовки научных статей надо знать и твердо им следовать. Критерии для публикации научных статей помещаются в каждом номере журнала, также они имеются на сайте ЕНУ им. Л.Н. Гумилева. Следование данным правилам, в том числе требованиям по техническому, методологическому и библиографическому оформлению, не только ускоряет и улучшает процесс рецензирования и редактирования, но и сокращает необходимость дополнительной переписки с авторами и предоставления телефонных разъяснений со стороны наших менеджеров.

Отдел научных изданий и редакционная коллегия систематически совершенствуют данный проект и осуществляют политику поступательного развития журнала с перспективой включения его в базы данных Scopus и Web of Science.

Отметим, что Серия «Политические науки. Регионоведение. Востоковедение. Тюркология» входит в перечень научных изданий, рекомендуемых Комитетом по контролю в сфере образования и науки МОН РК для публикации основных результатов научной деятельности, в каталог Национальной академической библиотеки Республики Казахстан. Начиная с третьего номера 2018 года, каждой статье присваивается идентификатор цифрового объекта DOI.

Для дальнейшего продвижения журнала в глобальное пространство научной информации редакционной коллегии необходимо проводить работу по расширению географического разнообразия авторов и обращать особое внимание на качество статей. Согласно рекомендациям по развитию научных журналов компании Clarivate Analytics редколлегия журнала должна приглашать к публикации специалистов, работающих в разных научно-исследовательских организациях, ученых, молодых исследователей из зарубежных стран.

Редакция нашего издания приглашает авторов к публикации результатов своих исследований на страницах журнала «Вестник Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева. Серия Политические науки. Регионоведение. Востоковедение. Тюркология». Данная возможность предоставляется как преподавателям вузов и научным сотрудникам, так и магистрантам, докторантам

*С уважением, главный редактор,
доктор политических наук,
профессор ЕНУ им.Л.Н.Гумилева
Нуртазина Р.А.*

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. Саяси ғылымдар.
Аймақтану. Шығыстану. Түркітану сериясы, № 2 (127)/2019, б. 37-44
<http://bulpolit.enu.kz/>; E-mail: vest_polit@enu.kz

XFTAP 11.01.11.

Қ.Д. Жанпейісова¹, Б.Б. Бюлегенова², Б.А. Габдулина³

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан
(E-mail: zhanpeisova73@mail.ru¹, bibka63@bk.ru², bagish68@yandex.kz³)

Рухани жаңғыру процесіндегі қоғамның саяси мәдениетінің қалыптасуы мен дамуы

Аңдатпа. Мақалада Қазақстан Республикасының тәуелсіздік алған жылдарынан бастап, қазіргі күнге дейінгі рухани жаңғыру процесінде қоғамның саяси мәдениетінің қалыптасуы мен дамуы мәселелері талданады. Рухани жаңғыру процесі үш кезеңге бөлініп, нақты саяси жағдайлар қарастырылады. Саяси мәдениеттің қоғамдағы азаматтардың саясатқа қатысуы мен белсенділігінің көрсеткіші ретінде нақты технологиялары мен механизмдері көрсетіледі. Сонымен бірге, мақалада рухани жаңғырудың бірінші кезеңіндегі басты оқиғаларға тоқтала отырып, алғашқы Президент сайлауын, халықтың алғашқы саяси мәдениетінің қалыптасуы, еліміздің саяси өміріне қызығушылықтарының бастауы ретінде көрсетіледі. Екінші кезеңнің ерекшелігі ретінде, сайлау туралы Заңындағы өзгерістер мен қоғамдағы саяси реформалар талданғанын айтуға болады. Және де «Қазақстан-2030» стратегиясының уақытынан бұрын орындалуы мемлекеттің алдына жаңа мақсат, жоспарларын қойды. «Қазақстан-2050» стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты, алға қойған мақсаттары қоғамдағы әрбір азаматқа міндеттер мен жауапкершілік жүктейтіні айтылады. Еліміздің қарқынды дамуы жаңа саяси брендтер мен халықты жұмылдырудың жаңа трендтері ретінде әлеуметтік желілер мен ақпараттық технология рөлінің мүмкіншілігі талданып, қорытындыда еліміздегі азаматтардың саяси мәдениетін қалыптастыру мен дамытуда рухани жаңғырудың рөлі жоғары екені айтылып, осы мәселені шешудің бір жолы ретінде қоғамдық-саяси пәндерді оқыту арқылы халықтың саяси сауаттылығын жетілдіру негізінде саяси сана мен саяси мәдениетті жаңғырту мүмкіншілігінің жоғары екендігі туралы пікір білдіріліп, ұсыныс айтылады.

Түйін сөздер: рухани жаңғыру, саяси мәдениет, қоғамдық сана, ұлттық қауіпсіздік, «Цифрлы Қазақстан», гуманитарлық білім, ұлттық бірегейлік, әлеуметтік желілер, стратегия, сайлау.

<https://doi.org/10.32523/2616-6887/2019-127-2-37-44>

Кіріспе. Заман талабына сай, қоғамның мәселелері мен оны шешудің механизмдері де өзгеріп отырады. Сондықтан, қазіргі таңда еліміздің әлемдік дамудан құлаш қалмауға тырысып, әрекеттеніп жатқаны уақыт талабы. Еліміздің тәуелсіздік алған жылдардан бері таңдап алған жолы, жасалып жатқан реформалар, стратегиялық жоспарлар елдіктің қалыптасуы мен дамуы үшін атқарылып жатқан шаралар. Қазіргі қозғалып отырған мәселе осы міндеттердің жалғасы ретінде қоғам мен адам қатынасының дамуының көрсеткіші болып табылатын, рухани құндылықтарды қайта қалпына келтіріп, жаңғырту негізінде, азаматтардың қоғамдағы саяси мәдениетін жетілдіру жолдарын талдау.

Мақсаты мен міндеттері. Қазақстан Республикасының тәуелсіздік алған жылдарынан бастап, қазіргі күнге дейінгі рухани жаңғыру процесінде қоғамның саяси мәдениетінің қалыптасуы мен дамуы мәселелерін талдау. Рухани жаңғыру процесін үш кезеңге бөліп, нақты саяси жағдайларға қатысты қарастыру. Саяси мәдениеттің қоғамдағы азаматтардың саясатқа қатысуы мен белсенділігінің көрсеткіші ретінде нақты технологиялары мен механизмдерін көрсету.

Президентіміз «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласында: «Мақсатқа жету үшін біздің санамыз ісімізден озып жүруі, яғни одан бұрын жаңғырып отыруы тиіс»¹ деді.

¹ Нұрсұлтан Назарбаев. Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру. – 12 сәуір. 2017 жыл. // <http://www.zakon.kz/4853272-n1201rs12011tan-nazarbaev.html>. – (12 апреля 2017, 09:41)

Демек, рухани жаңғыру қоғамдық сананы жаңғыртуды талап етеді. Осы орайда, заңды сұрақ туындайды, қоғамдық сананы жаңғыртуда қоғамның саяси мәдениетін жетілдіру мәселесін қозғау қаншалықты осы реформаның жүзеге асуына ықпал етеді. Саяси мәдениет қоғамдық сана әрекетінің көрінісі емес пе. Қоғамдық сана – қоғамның рухани өмірінің, адам ойында шындықтың бейнеленуінің барлық түрлерін қамтитын философиялық категория, әртүрлі әлеуметтік қауымдастықтардың өмір сүруі процесінде пайда болатын адамдардың әлемге және өздеріне деген қатынастарының рухани тәсілдерінің жүйесі десек, белгілі бір қоғамға немесе әлеуметтік қауымдастыққа тән саяси сана мен іс-әрекеттердің жиынтығын саяси мәдениет дейміз. Осыдан қоғамдық сана мен саяси мәдениеттің байланысы шығады. Демек, қоғамдық сананы жаңғыртуда оның саяси мәдениетін жетілдіру маңызды. Тәуелсіздік алған жылдардан осы уақытқа дейінгі қоғамның екі жаңғыру жолымен қоғамның саяси мәдениеті модернизацияланып, дамып келді. Ал, үшінші жаңғыру үлкен міндеттердің орындалуын талап етуде.

Азаматтардың осы уақыт аралығында қоғам өміріне қатысу белсенділіктері көрсеткіштері олардың әрекеттерінен қалай көрінеді деген орынды сұрақ туындайды.

Қазақстандық қоғамның рухани жаңғыру кезеңдерін талдайтын болсақ, бірінші кезеңі 1991 жылдан 1997 жылдар аралығын қамтиды. Осы кезеңдегі атқарылған шаралар, саяси оқиғалар еліміздің азаматтарының қарапайым саяси көзқарастарын қалыптастырып, еліне деген сүйіспеншілігі мен жауапкершіліктерін оятты. Алғашқы ерекше оқиға - Қазақстан Республикасының Президенттік сайлауы 1990 жылғы 24 сәуірдегі Қазақ КСР-нің (Негізгі Заңы) Конституциясына «Қазақ КСР Президенттік лауазымы туралы» өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Заң қабылданған өзгерістерге сәйкес өткізілгенін айтамыз. Алғашқы Президент сайлауы 1991 жылы 1 желтоқсанда өткізілді. Ол сайлау өзінің сипаты жағынан баламасыз өткізілгендіктен сол уақыттағы саяси қалыптасқан жағдайға байланысты демократиялық өзгерістердің ең алғашқысы болды. Өйткені, «Желтоқсан», «Алаш», «Азат» саяси ұйымдарының бірігіп ұсынған кандидаттары Хасен Қожахмет қажетті жүз мың қолды жинай алмай өзін кандидат ретінде тіркеу мүмкіншілігіне ие бола алмады. Алғашқы жалпы халықтық сайлауда баламасыз негізде Н.Ә. Назарбаев 88,23% халықтың жалпы қатысқан санынан 98,7% дауыс жинады [2]. Сөйтіп, 1989 жылдың шілдесінен республиканың Компартиясы Орталық Комитетінің бірінші хатшысы қызметін атқарып отырған Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев тұңғыш Президент болып сайланды. Мемлекетіміздің тарихындағы тұңғыш Президент сайлауы басты айтулы оқиға болды. Халықтың белсенділігі, үміті өте зор болғаны олардың көңіл-күйлерінен сенімінен көрініп тұрды. Бұл жолғы сайлаудың маңызы халықтың жаппай қатысуымен маңызды болып табылады. Өйткені, ғасырлар бойы тәуелсіздігін армандап келген халық үшін бұл сайлаудың тарихи маңызы зор еді. Сондықтан, халықтың сайлауға қатысуы барлық кейінгі сайлаулардан қарағанда артық болды. Қазақ халқы осы сайлауды - тәуелсіздіктің символы, үлкен мейрам, зор қуаныш ретінде қарсы алды. Бұл қоғамды модернизациялаудың алғашқы қадамы болды.

Келесі нақты қадам ретінде 1993 жылы қабылданған Қазақстан республикасының Конституциясын азаматтардың жүріс-тұрыс әрекетін, мемлекеттік биліктің құзіретін, халық пен билік қатынастарын реттейтін нормативтік басты құжат ретінде қарастырамыз. 1995 жылы 28 қыркүйекте «Қазақстан Республикасының сайлау туралы» қабылданған заңы бойынша, сайлауға қатысу демократиялық елдердегі азаматтардың саяси өмірге қатысуының негізгі формасы болып табылады. Қазақстан Республикасында еркін сайлаулар Конституцияда негізделгендіктен халықтың сайлауларға еркін қатысуына мүмкіншіліктер берсе, ал сайлау құқығы өз кезегінде азаматтардың сайлауларға өз еркімен және ашық қатысуына кепілдік береді. Ендігі кезекте мына мәселеге тоқталғанымыз жөн, сайлауға қатысушылардың саны ғана емес, сонымен бірге қандай принциптер негізінде ұйымдастырылғандығына мән беру, өйткені кеңестік одақ билік құрған уақытта азаматтар

сайлауға түгелдей жұмылдырылатын еді. Тіпті 99-100% қатысатын болған. Ал, кеңестік дәуірмен салыстырғанда, әрине саяси режимнің әкімшіліктік-бұйрықтық жүйеден демократиялық жүйеге өзгеруі сайлау жүйесіндегі принциптерді де өзгертті. Сондықтан, Қазақстан халқы өз шешімдерін еркін жасауда заңның негізінде жүзеге асыра бастады. Бұл басты шаралар енді егемен мемлекет болып қалыптаса бастаған Қазақстанның қоғамдық санасын қалыптастырудың алғашқы қадамдары еді.

Екінші кезең – 1997 жылмен 2012 жылдардың арасын қамтиды. Қоғамдық сананың келесі сатыға дамуының бір қозғаушы күші ел дамуының 2030 жылға дейінгі кезеңге арналған стратегиялық бағдарламасы[3]. Бұл стратегия қоғамдық дамудың маңызды мақсаттарын қойды. Стратегияда көзделген мақсат – ұлттық бірлікке, әлеуметтік әділеттілікке, бүкіл жұртшылықтың экономикалық әл-ауқатын жақсартуға қол жеткізу үшін тәуелсіз, гүлденген және саяси тұрақты Қазақстан мемлекетін орнату. Осы мақсатқа орай мынандай ұзақ мерзімді негізгі бағыттар бөліп көрсетіліп, уақытынан бұрын орындалды:

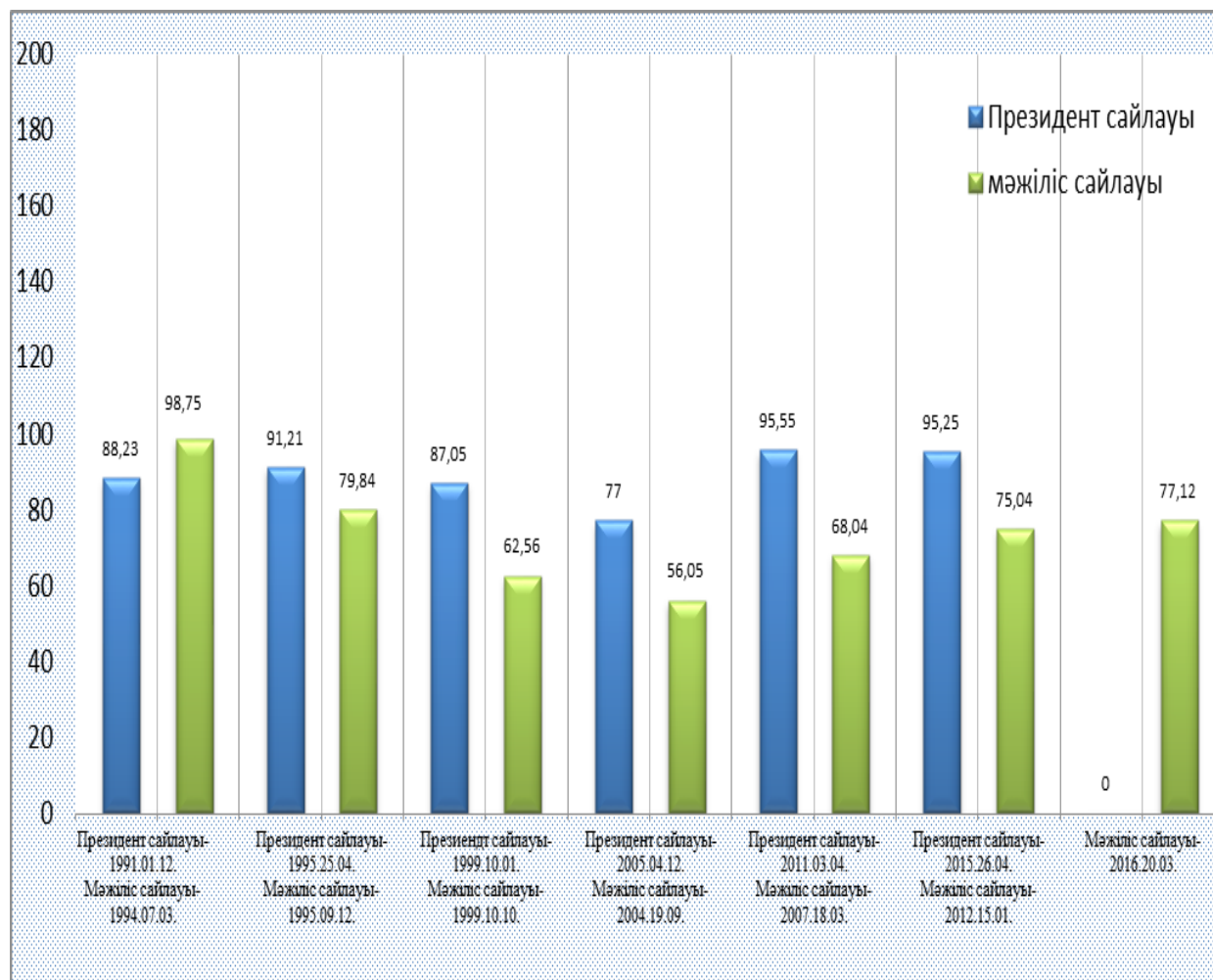
Ұлттық қауіпсіздік: Мемлекеттің тұрақты түрде дамуын қамтамасыз ететін барлық қажеттіліктер шеңберіндегі бастапқы шарт – ұлттық қауіпсіздік және мемлекеттіліктің сақталуы. Қауіпсіздікті қамтамасыз ету жұмысындағы сөзсіз басым бағыт сыртқы саяси қызметке, Қазақстанның өз көршілерімен және дүние жүзінің жетекші елдерімен өзара тиімді қатынастар қалыптастырды.

Келесі басты қолға алынған мәселе ішкі саясат бірлік – қоғам мен мемлекеттің одан әрі дамуының кепілі бола отырып, барша азаматтар үшін тең мүмкіндік беру, ауқаттылар мен кедейлер арасындағы айырманы азайту, әлеуметтік мәселелерді шешудің қадамдары қарастырылды.

Басты әлеуметтік мәселе болып табылатын қазақстандықтардың денсаулығы, білім алуы және игілігі, азаматтардың тұрмыс жағдайы мен деңгейін көтеру, экологиялық ортаны жақсарту рухани жаңғырудың осы кезеңінің басты сұрағы бола отырып, бүгінгі таңда да күн санап алда тұратын маңызды мәселелер. Әлеуметтік мәселелерді шешу бірқатар мемлекеттік деңгейдегі салалар экономикалық дамуды ұйымдастыру, құқықтық реттеу, ішкі, сыртқы қатынастарды жүзеге асыруды кәсіби деңгейде жүргізу халық өкілдері болуға лайық мемлекеттік қызметкерлердің осы заманғы қабілетті құрамын жасақтау мәселесі арқылы шешіледі. Демек, еліміздің ұзақ мерзімді жоспарын алға қойып, билік пен халықтың жұмыла отырып, міндеттерді атқару жауапкершілігін қойды. Бұл жауапкершілік азаматтардың санасын қоғамдық сипатқа жұмылдырып, саяси мәдениеттің дамуына ықпал етті.

Екінші кезеңдегі өкілді билікті қалыптастырушы құрал сайлау институты елеулі өзгерістерге ұшырап, реформаланды. Қоғам талабына сәйкес Заңдарда толықтырылып, жетілдіріліп отырды. Азаматтардың саяси мәдениетінің көрінісі олардың саяси қатысуы, әсіресе, сайлауға қатысулары болып табылады. Сайлау туралы Заңның жетілдірілуінің келесі қадамы ретінде 1998 жылғы Конституциялық өзгерістерге сәйкес, 2004 жылғы 19 қыркүйектегі Праламент Мәжілісі сайлауының аралас сайлау жүйесі негізінде 67 депутаттың мажоритарлық сайлау жүйесі бойынша өзін-өзі ұсыну және қалған 10 депутаттың партиялық тізім негізінде пропорционалдық сайлау жүйесі негізінде өткізілуін атап өтуге болады. Еліміздегі сайлау заңнамаларының келесі реформалану кезеңдеріне келетін болсақ, 2007 жылғы 21 мамырдағы конституциялық өзгерістердің маңызы зор. Аталған өзгерістерге сәйкес Парламенттің Мәжіліс палатасы толығымен пропорционалды сайлау жүйесіне көшірілді. Парламент Мәжілісінің 98 депутаты партиялық тізім негізінде, ал Қазақстан халқы Ассамблеясынан 9 депутат сайланады. Көппартиялық сайлау барысында 7 пайыздық кедергіні еңсерген партия ғана жеңіске жетіп парламенттен тиісті орынға ие бола алады. Бұл қадам азаматтардың пікір ортақтығына топтастыратын партиялық жүйенің қалыптасуы мен дамуына мүмкіндік береді. Сондықтан, пікір алуандығы арқылы бәсекелестікті қалыптастырып, таңдау принципін күшейтеміз.

Демек, халықтың азаматтық белсенділігінің көрінісі жоғарыда атап өткендей өкілді билікті қалыптастыруда сайлауға жаппай қатысу барысында анықталады. Мемлекеттегі билік құрылымдарының тұрақты қалыптасуы мен дамуына және азаматтардың белсенді қатысуларына өзгерістердің ықпалы зор.

1-сурет. ҚР Президент және Праламент Мәжілісі сайлауларына халықтың қатысуы: салыстырмалы көрсеткіш.

Жоғарыдағы кестеден көріп отырғанымыздай, Президент және Праламенттің Мәжілісі сайлауларына халықтың қатысуы тұрақты жоғары. Демек, Қазақстан Республикасы халқы өкілді билікті қалыптастыру процесіне немқұрайлы қарамайтынын байқаймыз. Қазақстанның модернизациялану қарқынының жылдамдығын 2030 стратегиясының уақытынан бұрын орындалуынан көруге болады.

Екінші рухани жаңғырудың басты маңызды жобасы «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты».[4] Стратегияның басты мақсаты бәсекеге қабілетті дүниежүзінің дамыған 30 мемлекетінің қатарына кіру. Осы мақсаттарды жүзеге асыруда еліміз көптеген шараларды жүзеге асыруда. Бәсекеге қабілетті ұлт болу үшін ең алдымен ұрпаққа өз мәдениетін сыйлап, дәстүрін бойына сіңірген әлемдік талаптарға сәйкес білім мен тәрбие бере алатын қоғам қалыптастырудың жаңа жобасы ұсынылды.

Тәуелсіздік алған жылдардан бастап, Қазақстан Республикасының модернизациялану кезеңдерінің даму барысын қарастыра отырып, үшінші кезең Президентіміздің «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласында айтылғандай, жаңғырудың қазіргі кезге сай қоғамның саяси мәдениетінің деңгейі жәй-күйін қарастырайық. Бұл кезеңнің басқа кезеңдерден ең

басты айырмашылығы саяси қатысудың форматы қарым-қатынастан қарағанда интернет желілері арқылы қатысуға өзгерген. «Цифрлы Қазақстан» бағдарламасы да еліміздің әлемдік дамудан қалмай, жаңа технологияларды меңгеріп, бәсекеге қабілетті ұлт болып қалыптасуы мен дамуына жол ашады. Саяси сананы рухани жаңғырту арқылы еліміздің әрбір азаматының мемлекеті алдындағы жауапкершілік сезімін ояту арқылы мемлекеттік билік шешімдеріне немқұрайлы қарамай, саяси қатысуды, яғни саяси мәдениетті жетілдіруге болады. Бұл пікір білдіру аймағы қазіргі таңда әлеуметтік желілер жаңа технологиялық брендке айналып отыр. Яғни, азаматтар өз пікірлерін әлеуметтік желілерде білдіре алады. Мысалы, әлеуметтік желілердің пайда болуы олардың тарихи әлеуметтік және технологиялық алғы шарттары әлеуметтік желілердің алпауыт күшке айналып бара жатқанын, ұйымдастырушы құрал ретінде бас көтерген желілердің басымдықтарын көрсете алуында. Фейсбук, твиттер, майл.ру, в контакте және өзге де танымалдылыққа ие әлеуметтік желілер бар. Интернеттің саяси сипаты күн өткен сайын артып барады. Мәселен, кез келген елдің президенті, депутаттары сайлау алдында әлеуметтік желілерде үгіт-насихаттарын жүргізеді. Немесе, әртүрлі саяси акциялар, яғни қолдау немесе қарсылық акциялары өтетін мерекелік іс-шара, митинг, қандай оқиға болмасын оны тегін жарнамалаудың алаңы осы желілер. Әлеуметтік желілердің әлемдегі саяси-қақтығыстардағы алатын орны күн санап артуда. Күнделікті өмірде қолданып жүрген mail.ru, twitter, facebook-тің әлеуметтік ықпалы зор. Яғни, қазақстандықтар «Цифрлы Қазақстан» бағдарламасы аясында саяси мәдениеттерін дамыту мүмкіндіктерін кеңейте алады.

Сонымен бірге, еліміздің ақпарат кеңістігін дамытуға қатысты қазіргі таңда жиі қолданысқа түсіп келе жатқан шешім қабылдаудың ашық болуына тікелей әсер ете алатын механизм немесе технология – краудсорсингті айтуға болады[5]. Ол жиі әр түрлі заң жобаларын әрі басқа да мемлекеттік бастамаларды талқылауда бірінші кезекте қолданылады. Әдетте талқылаулар дауыс беру арқылы онлайн режимде, не нақтылы пікірлерді жинау жолдарымен жүзеге асырылады. Оның ерекшелігі-жобаға тек сарапшылар мен білікті мамандар ғана емес, елінің болашағына бей-жай қарай алмайтын барлық азаматтар интернет желілері арқылы жұмылдырыла алады. Оның билік шешімдеріне халықты жұмылдыру мақсаты ретінде:

- Интернет желілерінен қарапайым креативті адамдарды іздестіру;
- Шешімі қиын мәселелерді ортаға салып, ортақ шешім іздеу;
- Жаңа идеяларды іздеу;
- Оны ары қарай дамыту.

Демек, қазіргі ғаламдық техникалық-ақпаратты, жаңа идеяларды мемлекеттік басқару жүйесіне тиімді пайдалану арқылы азаматтардың пікірлерін жұмылдыруға болады.

Жоғарыда аталған саяси мәдениетті жаңа технологиялармен жетілдірудің жолдары үшінші жаңғыртуды жүзеге асырудың бірден-бір мүмкіндігі болып отыр. Өйткені Президентіміздің алға қойған міндеттерін «Цифрлы Қазақстан» аясында жаһандық технологияларды меңгермей жүзеге асыру мүмкін емес. Сондықтан, жаңа технологиялар халықты ортақ мүддеге топтастыратын, мемлекеттік маңызы бар мәселелерді ортаға салып, талқылап, өз пікірлерін білдіре алу мүмкіндігі болып отыр.

Crowd.kz 2050.kz порталы қызығушылық танытқан бастамашы адамдарды біріктіреді, әкімдік белгілеген тақырыптар бойынша өз идеяларын ұсынуға, түсініктеме беруге, талқылауға және ең жақсы тандауға мүмкіндік беретін әлеуметтік-саяси арена.

Рухани жаңғырудың үшінші кезеңіндегі басты назар ұлттық бірегейлікті сақтай отырып, өз тарихымыз, мәдениетіміз, салт-дәстүрімізді құрметтей отырып, жаһандық дамудан артта қалмау. Ескі керітартпа кейбір жағымсыз жақтарымызды түзетуге тырысымуымыз керек. Осы аталған құндылықтарды бойымызға сіңіретін, қоғамдық сананың жаңғыруына ықпал ететін бірден-бір мүмкіншілік гуманитарлық ғылым. «Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық» жобасының жұмыс жасауы рухани жаңғыру проесінде үлкен рөл

атқарады. «Біз тарих, саясаттану, әлеуметтану, философия, психология, мәдениеттану және филология ғылымдары бойынша студенттерге толыққанды білім беруге қажетті барлық жағдайды жасауға тиіспіз. Гуманитарлық зиялы қауым өкілдері еліміздің жоғары оқу орындарындағы гуманитарлық кафедраларды қайта қалпына келтіру арқылы мемлекеттің қолдауына ие болады. Бізге инженерлер мен дәрігерлер ғана емес, қазіргі заманды және болашақты терең түсіне алатын білімді адамдар да ауадай қажет» [6]. -деп Н.Ә.Назарбаев атап өткендей, гуманитарлық ғылымдарға үлкен мән беретін кез келді. Саяси білімді қалыптастыратын ғылым ретінде азаматтардың саяси сауаттылығын арттыру арқылы мәдениетін көтеру мүмкіншілігінде саясаттану ғылымының орны күн санап артуда. Оған мысал ретінде 2016-2017 оқу жылында «саясаттану» мамандығына орыс тілінде және қазақ тіліндегі білім алушыларды қосып есептегенде барлығы 20 грант бөлінген еді (оның 15 қазақ тілінде білім алушылар болса, 5 орыс тілінде білім алушыларға). Биылғы 2017-2018 оқу жылы бұл көрсеткіш 2 есеге дейін ұлғайып, бөлінген грант саны 40-ты көрсетті (оның 30-ы қазақ тілінде, 10-ы орыс тілінде білім алушыларға). Демек, «Рухани жаңғыру бағдарламасы» аясында саясаттану мамандығына мемлекеттік гранттардың ақырындап өсіп келе жатқанын байқаймыз.

Жоғары оқу қоғамдағы ірі салалардың бірі. Студенттер базалық білімдер жинағын алып қана қоймай, сонымен бірге өздерінің жеке көзқарастарын қалыптастырады. Қоғамның әлеуметтік, мәдени, саяси және құқықтық құндылықтарын меңгереді. Бұл болашақ қоғамның субъектісіне толық тұлға болып қалыптасу үшін мүмкіндік береді. Ал сол жоғары оқуды гуманизациялау мемлекеттік бағдарламада негізгі жолға қойылған. Саяси білім алу негізінде студенттердің саяси мәдениетін қалыптастырып, олардың дүниетанымдық көзқарасына ықпал етіп, мемлекеттік саяси істерге белсенді қатысуына әсер етеді. Сондықтан, қоғамды рухани жаңғырту процесін жүзеге асыру үшін, ЖОО-да білім алушыларға мамандығына қарамастан, саясаттану пәнін оқытуды қайта қалпына келтірген жөн.

Қорытынды. Қазақстан Республикасының тәуелсіздік алған жылдарынан бергі жаңғыру процесіндегі саяси мәдениеттің қалыптасуы мен жетілдіру жолдары қарастырылып, кезеңдері бойынша талданды. Адам саясатпен айналыспаса да, саясат адаммен әрқашан бірге болып, қабаттаса жүріп жатады. Сондықтан адам қоғамның субъектісі ретінде міндетті түрде саяси процестерге қатысады. Яғни, сайлауларға, саяси партияларға мүше бола алады немесе саясатын қолдай алады, саяси акцияларға қатысып, қарсылығын немесе қолдаушылығын білдіре алады. Қазақстанның әрбір азаматы Сайлау туралы Заңға сәйкес өз құқықтарын қолдана алады. Яғни, жалпыға бірдей белсенді сайлау құқығы - Республиканың он сегіз жасқа жеткен азаматтарының тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүлкіктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне немесе кез келген өзге жағдаяттарға қарамастан, сайлауда дауыс беруге қатысу құқығы. Бәсең сайлау құқығы -Қазақстан Республикасы азаматтарының Қазақстан Республикасының Президенті, Қазақстан Республикасы Парламентінің, мәслихатының депутаты немесе өзге де жергілікті өзін-өзі басқару органына мүше болып сайлану құқығы [7.1-6]

Саясат ешқашан тұрақты болған жоқ, ол әр кез уақытпен өзгеріп отырады. Қоғамның, заманның өзгеруіне сай, адам баласының сол ортаға қалыптасып бейімделуінің өзі азаматтардың саяси мәдениетін көрсетеді. Сондықтан, қоғамның жеке адамның саяси мәдениетін қалыптастыруда саяси ғылымның рөлі орасан зор болғандықтан оны саяси жаңғырудың жүзеге асуына ықпал ететін мүмкіндік деп қарастыруымыз керек.

Әдебиеттер тізімі

1. Жанпейісова Қ. Тәуелсіз Қазақстандағы өкілді билікті қалыптастырудағы сайлау институтының орны // Саяси ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация.[электрон.ресурс] – 2010. –URL: <http://kk.convdocs.org/docs/index-19836.html>. – 59 бет. (дата обращения: 20.11.2012)
2. Қазақстан Республикасының 2030 жылғы стратегиясы. [электрон.ресурс] – URL: <http://prokuror.gov.kz/kaz/memleket/prezident-aktileri/kazakistan-respublikasynyn-2030-zhylgy-strategiyasy>]. (дата обращения: 15.01.2013 - 18:09)
3. Н.Ә. Назарбаев «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты жолдауы. [электрон.ресурс] –URL: <https://baribar.kz/student/640/qazaqstan-2050-strategiyasy-qalyptasq/>(дата обращения: 08.07.2015)
4. «Ашық Үкіметті» дамыту тетігі краудсорсинг. [электрон.ресурс]– URL: <https://abai.kz/post/49630>. – (дата обращения 11.12.2016)
5. Нұрсұлтан Назарбаев. Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру. [электрон.ресурс] – 2017 – URL: <http://www.zakon.kz/4853272-n1201rs1201ltan-nazarbaev..html>] (дата обращения 12.04. 2017)
6. Қазақстан Республикасы Сайлау туралы Заңы.[электрон.ресурс] – 2017. – URL: http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z950002464_ (дата обращения: 12.04.2019)

К.Д. Жанпейісова, Б.Б. Бюлегенова, Б.А. Габдулина

Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Нур-Султан, Казахстан

Становление и развитие политической культуры в процессе духовного возрождения общества

Аннотация. В статье рассматриваются ключевые события первого этапа духовной модернизации, такие как первые президентские выборы, которые были стартовым началом интереса граждан к политической жизни страны и формированию политической культуры общества. Особенность второго этапа заключается в том, что были внесены поправки в Закон о выборах и начались политические реформы в обществе. Преждевременная реализация Стратегии «Казахстан-2030» поставила новые цели перед государством. Стратегия «Казахстан-2050» гласит, что новый политический курс сложившегося государства, поставленные государством цели накладывают обязательства и ответственность на каждого гражданина. Анализ динамичного развития страны, потенциала социальных сетей и информационных технологий как бренда новых тенденций политической технологии свидетельствует о том, что роль духовного обновления в формировании и развитии политической культуры страны имеет большое значение, так как одним из способов решения данной проблемы является содействие политическому развитию. В заключение авторы предполагают, что повышение политической грамотности населения, изучение общественно-политических дисциплин могут способствовать модернизации политического сознания и политической культуры общества.

Ключевые слова:духовная модернизация, политическая культура, общественное сознание, национальная безопасность, «цифровой Казахстан», гуманитарное образование, национальная идентичность, социальные сети, стратегия, выборы.

K.D.Zhanpeiisova, B.B.Byulegenova, B.A.Gabdulina

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan

The formation and development of political culture in the process of spiritual revival of society

Abstract. The article deals with the key events of the first stage of spiritual modernization, such as the first presidential elections, which were the starting point of citizens ‘ interest in the political life of the country and the formation of the political culture of society. The peculiarity of the second stage is that the Law on Elections was amended and political reforms in the society began. And the premature implementation of the Strategy

“Kazakhstan-2030” has set new goals and plans for the state. The strategy “Kazakhstan-2050” states that the new political course of the established state, the goals set by the state impose obligations and responsibilities on every citizen in society. Analyzing the dynamic development of the country, the potential of social networks and information technologies as a brand of new trends in political technology, shows that the role of spiritual renewal in the formation and development of the political culture of the country is of great importance, as one of the ways to solve this problem is to promote political development. In conclusion, the authors suggest that by increasing the political literacy of the population, studying social and political disciplines can contribute to the modernization of political consciousness and political culture of society.

Key words: spiritual modernization, political culture, social security, national security, “digital Kazakhstan”, humanitarian education, national identity, social networks, strategy, selections.

References

1. Zhanpeisova K. Tauelsyz Khazakhstan dagy okyldy bilyty khalyptastirudagy sailau institutynyn roly, sayasy gylymdarinig kandydaty gylymi darezhesyn alu ushyn dayindalghan dyssertatsiya [Place of electoral institute for formation of representative power in independent Kazakhstan, The dissertation for the degree of candidate of political sciences] Available at: <http://kk.convdocs.org/docs/index-19836.html>. (accessed: 20.11.2012)

2. Khazakstan Respublikasynyng 2030 zhylygy strategiasy [Strategy of the Republic of Kazakhstan for 2030]. Available at : <http://prokuror.gov.kz/kaz/memleket/prezident-aktileri/kazakstan-respublikasynyn-2030-zhylygy-strategiyasy> (Accessed: 15.01.2013)

3. N.A. Nazarbayev «Khazakstan 2050» strategiyasy qalyptasqan memleketting zhana sayasy bagyty»atty zholdauy [Address of the President of the Republic of Kazakhstan “Strategy” Kazakhstan-2050 “: new political course of the established state”]. Available at: <https://baribar.kz/student/640/qazaqstan-2050-strategiyasy-qalyptasq/> (accessed: 08.07.2015)

4. Ashykh Ukymetty» damytu tetygy kraudsorsyng [The mechanism of the «open government» development is crowdsourcing]. Available at: <https://abai.kz/post/49630>. (accessed: 11.12.2016)

5. Nazarbayev N. Bolashakhkha bagdar rukhani zhangyru [Orientation for the future: spiritual revival] Available at: <http://www.zakon.kz/4853272-n1201rs1201ltan-nazarbaev..html> (accessed: 12.04.2017)

6. Khazakstan Respublikasy Sailauturaly zangy [The Election Law of the Republic of Kazakhstan]. Available at: <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z950002464> (accessed 12.04.2019)

Сведения об авторах:

Жанпейсова Қ.Д. - саяси ғылымдар кандидаты, саясаттану кафедрасы доценті, журналистика және саясаттану факультеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Янушкевич көш. 6, Астана, Қазақстан.

Бюлегенова Б.Б. - саяси ғылымдар кандидаты, саясаттану кафедрасы доценті, журналистика және саясаттану факультеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Янушкевич көш. 6, Астана, Қазақстан.

Габдулина Б.А. - тарих ғылымдарының кандидаты, саясаттану кафедрасы доценті, журналистика және саясаттану факультеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Янушкевич көш. 6, Астана, Қазақстан.

Zhanpeisova K.D. - Candidate of Political Sciences, Associate Professor of the Department of Political Science, Faculty of Journalism and Political Science, L.N.Gumilyov Eurasian National University, Yanushkevich str. 6, Nur-Sultan, Kazakhstan.

Byulegenova B.B. - Candidate of Political Sciences, Associate Professor of the Department of Political Science, Faculty of Journalism and Political Science, L.N.Gumilyov Eurasian National University, Yanushkevich str. 6, Nur-Sultan, Kazakhstan.

Gabdulina B.A. - Candidate of Historical Sciences, Associate Professor of the Department of Political Science, Faculty of Journalism and Political Science, L.N.Gumilyov Eurasian National University, Yanushkevich str. 6, Nur-Sultan, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Саяси ғылымдар. Аймақтану. Шығыстану. Түркітану сериясы»
журналында мақала жариялау ережесі**

1. Журнал мақсаты. Саяси ғылымдар, аймақтану, шығыстану, түркітану салалары бойынша мұқият тексеруден өткен ғылыми құндылығы бар мақалалар жариялау.

2. Журналда мақала жариялаушы автор мақаланың қол қойылған бір дана қағаз нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 349 кабинет) және vest_polit@enu.kz электрондық поштасына Word форматындағы нұсқаларын жіберу қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет.

Мақалалар *қазақ, орыс, ағылшын, араб, түрік* тілдерінде қабылданады.

3. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланың Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысында басуға келісімін, шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді. Сонымен қатар мақала мәтінін плагиат жүйесінде тексеруге келісімін білдіреді.

4. Мақаланың көлемі 18 беттен аспауға тиіс (6 беттен бастап).

Мақаланың құрылымы

5. XFTAP <http://grnti.ru/> - *бірінші жолдың сол жақтауында;*

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс жасайтын болса, онда әр автор мен оның жұмыс мекемесі қасында бірдей белгі қойылу керек) – жолдың ортасында;

Автор(лар)дың E-mail-ы – жақша ішінде, курсивпен, жолдың ортасында;

Мақала атауы – жолдың ортасында;

Аннотация (100-200 сөз; мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспе, мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет).

Түйін сөздер (6-8 сөз не сөз тіркесі). Түйін сөздер мақала мазмұнын көрсетіп, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-ізвестіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды бөлімдерін қамтуы қажет – *жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.*

Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр **таблица, сурет** қасында оның аталуы болуы қажет. Сурет айқын, сканерден өтпеген болуы керек.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқалары міндетті түрде алғаш қолданғанда түсіндірілуі берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі. Мәтінде әдібиеттерге сілтемелер тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің номерленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіліде: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1] арқылы, екінші сілтеме [2] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Кітапқа жасалатын сілтемелерде қолданылған беттері де көрсетілуі керек (мысалы, [1, б. 45]). Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпейтін басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін,

әдебиеттер тізімінің ағылшынша әзірлеу үлгілерін журнал bulpolit.enu.kz сайтындағы **мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз**).

6. Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса), орыс және ағылшын тілінде (егер мақала түрік немесе араб тілінде жазылса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекен-жайы, телефон, e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде толтырылады.

7. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның қайтарылуы оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

Редакцияға түскен мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторларға жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) өңдеп қайта, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жіберуі қажет. Рецензент жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

Пікірі мақұлданған мақалаларды редколлегия алқасына талқылап, басуға келіседі.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. Төлем көлемі 2018 жылы 4500 тенге – Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ қызметкерлері үшін және 5500 тенге басқа ұйым қызметкерлеріне.

Provision on Articles submitted to the Journal
“Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Political Science. Regional studies. Oriental studies. Turkology Series”

1. Purpose of the journal. Publication of carefully selected original scientific works and book reviews in the fields of political science, regional studies, oriental studies, turkology.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 349) and by e-mail vest_polit@enu.kz in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained.

Language of publications: *Kazakh, Russian, English, Turkish, Arabic.*

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations and also he/she agrees to check the uniqueness of the article text.

4. The volume of the article should not exceed 18 pages (from 6 pages).

5. Structure of the article (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

IRSTI <http://grnti.ru/> - *first line, left*

Initials and Surname of the author (s) - *center alignment, italics*

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - *center alignment, italics*

Author's e-mail (s)- *in brackets, italics*

Article title - *center alignment, bold*

Abstract (100-200 words, it should not contain a formula, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results /discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion - *line spacing - 1, indent of the “red line” -1.25 cm, alignment in width.*

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

All **abbreviations**, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on **the financial support** of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References

In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, p. 45]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see on the journal web-site bulpolit.enu.kz).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language), in Russian and English (if the article is in Turkish or Arabic language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be **carefully verified**. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge):

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Политические науки. Регионоведение. Востоковедение. Тюркология»

1. **Цель журнала.** Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ и обзоров книг по направлениям политические науки, международные отношения, востоковедение, регионоведение, тюркология.

2. Автору, желающему опубликовать статью в журнале необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 349) и по e-mail vest_polit@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: казахский, русский, английский, турецкий, арабский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций, а также дает согласие на проверку уникальности текста статьи.

4. Объем статьи не должен превышать 18 страниц (от 6 страниц).

5. **Схема построения статьи** (страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: *тип – Times New Roman, размер (кегель) - 14*):

МРНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов)- выравнивание по центру, курсив

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках курсив

Название статьи – выравнивание по центру полужирным шрифтом

Аннотация (100-200 слов; не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – *межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине.*

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными.

Все **аббревиатуры и сокращения**, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы. В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1], вторая - [2] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, с. 45]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. на сайте журнала bulpolit.enu.kz в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке), на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке), на русском и английском (если статья оформлена на турецком или арабском языках).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ им. Л.Н. Гумилева – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Редактор: Р.А. Нуртазина
Шығарушы редактор: Е.А. Изтелеуова
Дизайн: Е.А. Изтелеуова

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
Хабаршысы. Саяси ғылымдар. Аймақтану. Шығыстану. Түркітану сериясы.
-2019. - 2(127). - Нұр-султан: ЕҰУ. 197-б.
Шартты б.т. -24,6 Таралымы - 35 дана

Мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекен-жайы: 010008, Нұр-Сұлтан қ.,
Сатпаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31-434)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің баспасында басылды